

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, 01104 Vilnius, el. pristatymo dėžutės adresas 188604955
mob. tel. +370 600 38 904, el. p. rastine@tm.lt, <https://tm.lrv.lt>
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai

į 2025-05-28 Nr. S-2458

Kopija

Lietuvos Respublikos finansų ministerijai

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai

Valstybinei mokesčių inspekcijai prie

Lietuvos Respublikos finansų ministerijos

Valstybės įmonei Registrų centrui

**DĖL TEISINIO REGLAMENTAVIMO, SUSIJUSIO SU JURIDINIO ASMENS LIKVIDAVIMU JURIDINIŲ
ASMENŲ REGISTRO INFORMACINĖS SISTEMOS TVARKYTOJO INICIATYVA, TOBULINIMO**

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijoje gautas Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos 2025 m. gegužės 28 d. raštas Nr. S-2458 „Dėl juridinio asmens likvidavimo Juridinių asmenų registro tvarkytojo iniciatyva teisinio reglamentavimo tobulinimo“, kuriuo prašoma susipažinti su Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2025 m. gegužės 13 d. raštu Nr. 6K-25/2541 „Dėl Ministro Pirmininko pavedimo“, įvertinti siūlymus atlikti sisteminę Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) reguliuojamų juridinių asmenų (toliau – JA) likvidavimo Juridinių asmenų registro informacinės sistemos (toliau – JAR IS) tvarkytojo iniciatyva peržiūrą ir informuoti apie pasirinktinus sprendimo būdus dėl galiojančio teisinio reglamentavimo įvertinimo ir tobulinimo.

Atkreiptinas dėmesys, kad Teisingumo ministerija, palaikydama siūlymą tobulinti teisinį reguliavimą, susijusį su JA likvidavimu JAR IS tvarkytojo iniciatyva, apibendrino ir išanalizavo ministerijų, Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI), valstybės įmonės Registrų centro (toliau – RC), Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Sodra) pateiktas teisinio reglamentavimo problemas ir siūlymus. Išskirtinos tokios esminės problemos:

1. Sprendžiant JAR IS tvarkytojo iniciatyva pagal CK 2.70 straipsnį likviduoto ir iš JAR IS išregistruoto JA turto nuosavybės klausimą, pažymėtina, kad vadovaujantis CK 2.95 straipsnio 1 ir 3 dalimis, JA pasibaigia likvidavimo arba reorganizavimo būdu nuo jo išregistravimo iš JAR IS. Svarbu pabrėžti, jog turto savininkas yra JA, bet ne JA dalyviai, taigi, išregistravus JA iš JAR IS, teisės subjekto (turto savininko) nebelieka. Teisingumo ministerija ne kartą yra išreiškusi savo poziciją

dėl išregistruotiems JA priklausiusio turto pripažinimo bešeimininkiu turtu. CK 4.57 straipsnio 1 dalyje yra imperatyviai nustatyta, kad *daiktas, kuris neturi savininko* arba kurio savininkas nežinomas, *laikomas bešeimininkiu daiktu*. Tačiau atkreiptinas dėmesys, kad pagal CK 4.58 straipsnio 1 dalį bešeimininkis daiktas nuosavybėn gali būti perduotas tik valstybei arba savivaldybėms *teismo sprendimu*, priimtu pagal valstybės arba savivaldybės institucijos pareiškimą.

Siekiant tobulinti teisinį reguliavimą (tiek dėl procedūrų supaprastinimo, tiek dėl turto panaudojimo ir pan.), Teisingumo ministerija inicijuos šio klausimo analizavimą, diskusijas ir, prireikus, atitinkamų teisės aktų keitimą.

2. Pagal galiojantį reglamentavimą JAR IS tvarkytojas, priimdamas sprendimą likviduoti JA ir atlikdamas su tuo susijusius veiksmus, neprivalo atsižvelgti į tai, ar tuo metu JA atžvilgiu VMI atlieka kontrolės veiksmus ir ar mokestinius ginčus nagrinėjančiose institucijose vyksta mokestiniai ginčai, dėl ko gali būti prarandamos biudžeto lėšos ir pan. Be to, likvidavimo procedūra gali būti pradėdama JAR IS tvarkytojo iniciatyva, jei JA JAR IS tvarkytojui laiku nepateikia metinių finansinių ataskaitų rinkinių.

Pritariame VMI siūlymui tobulinti teisinį reguliavimą, kai, atliekant JA likvidavimo ir išregistravimo veiksmus, turėtų būti atsižvelgiama į kompetentingų institucijų atliekamus JA kontrolės veiksmus, dėl JA prievolių valstybei vykstančius ginčus.

Be to, siekiant užtikrinti, kad JAR IS tvarkytojo iniciatyva būtų likviduojami tik veiklos nevykdantys JA, 2024 m. spalio 3 d. tarpinstitucinio susitikimo metu su VMI ir RC buvo aptarti ir suderinti šie sprendimai dėl galimų teisinio reguliavimo pokyčių:

- keisti CK 2.70 straipsnio 1 dalį ir numatyti, kad JA likvidavimas JAR IS tvarkytojo iniciatyva būtų *vykdomas tik pagal VMI teikiamus siūlymus*, vietoje galiojančio reguliavimo, kai likvidavimo procedūra pradėdama, jei JA JAR IS tvarkytojui laiku nepateikia metinių finansinių ataskaitų rinkinių;

- kitomis priemonėmis griežtinti atsakomybę už metinių finansinių ataskaitų rinkinių nepateikimą JAR IS tvarkytojui laiku – keičiant Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 40¹ straipsnio 1 dalį, siekiant JA, laiku nepateikusius metinių finansinių ataskaitų rinkinių JAR IS tvarkytojui, įtraukiant į nepatikimų mokesčių mokėtojų sąrašą. Siūlytina MAĮ 40¹ straipsnio 1 dalį papildyti nauju 5 punktu ir jį išdėstyti taip: „5) *juridinio asmens vadovui ar kitam atsakingam asmeniui per paskutinius vienus metus iki jo vertinimo dienos nebuvo paskirta bauda už padarytą administracinį nusižengimą, numatytą Administracinių nusižengimų kodekso 223 straipsnio 2 dalyje.*“

Siekdama tobulinti pirmiau aptartas galiojančio teisinio reglamentavimo problemas, Teisingumo ministerija siūlo, bendradarbiaujant su VMI ir Finansų ministerija, inicijuoti pirmiau nurodytus CK ir MAĮ pakeitimus.

3. JAR IS tvarkytojo iniciatyva gali būti likviduojami ir iš JAR IS išregistruojami veiklą vykdančios JA, turintys neatleistų darbuotojų, dėl ko darbuotojai susiduria su iššūkiais dėl darbo sutarčių nutraukimo, priklausančių piniginių lėšų priteisimo, ginčais dėl darbo santykių nutraukimo ir pan.

Pažymime, kad Teisingumo ministerija inicijavo 2024 m. spalio 1 d. tarpinstitucinį pasitarimą su Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Valstybinės darbo inspekcijos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir RC atstovais, kurio metu buvo aptartos problemos ir galimi sprendimo būdai, susiję su JA – darbdavio išregistravimu iš JAR IS ir su tuo kylančiomis buvusių darbdavio darbuotojų problemomis dėl darbo santykių pasibaigimo ir priklausančių socialinio draudimo išmokų.

Viena vertus, Lietuvos Respublikos darbo kodekso 53 straipsnio 6 punkte jau yra numatyta, kad darbo sutartis pasibaigia Socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka, kai neįmanoma nustatyti darbdavio – fizinio asmens ar darbdavio atstovų buvimo vietos. Tokiu atveju darbuotojas, norėdamas nutraukti darbo santykius su darbdaviu, kurio buvimo vieta nežinoma arba kuris yra miręs, turi Lietuvos Respublikos valstybinei darbo inspekcijai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pateikti prašymą dėl darbo sutarties pasibaigimo¹. Visgi, siekiant minėtą procedūrą taikyti kuo rečiau, 2024 m. spalio 1 d. tarpinstituciniame pasitarime, kaip vienas iš būdų, prisidedančių prie didesnio darbuotojų ir darbdavių informavimo ir žinomumo, buvo įvardytas pranešimų apie inicijuojamą JA – darbdavio likvidavimą JAR IS tvarkytojo iniciatyva paskelbimas Sodros Elektroninėje draudėjų aptarnavimo sistemoje (EDAS). Be to, analogiški pranešimai jau yra skelbiami VMI portalą e. VMI autorizuotų elektroninių paslaugų srityje Mano VMI. Atsižvelgus į pasitarime aptartą situaciją, Teisingumo ministerija raštu kreipėsi² į Sodrą bei RC su prašymu Sodrai įvertinti galimybes, bendradarbiaujant su RC, artimiausiu metu Elektroninėje draudėjų aptarnavimo sistemoje (EDAS) skelbti informaciją apie JA – draudėjui inicijuojamą likvidavimą JAR IS tvarkytojo iniciatyva. Sodra savo atsakyme³ nurodė, kad pritaria šiam siūlymui, pranešimai galėtų būti skelbiami ir Sodros Elektroninėje gyventojų aptarnavimo sistemoje (EGAS). Vis dėlto, Sodra darbo tvarka pateikė informaciją, kad minėtiems pranešimams sukurti būtų reikalinga atlikti techninius sistemų pakeitimus, kurie šiuo metu nėra prioritetiniai.

4. Dėl likvidatoriaus skyrimo. Pagal šiuo metu galiojančią CK 2.70 straipsnio 8 dalį JA likviduojant JAR IS tvarkytojo iniciatyva, likvidatorius neskiriamas. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija pateikė siūlymą⁴, kad konkrečiais atvejais, kai JAR IS tvarkytojo iniciatyva išregistruojamo ne pelno siekiančio JA turto vertė viršija numatytą sumą, JA išregistravimui neturėtų būti taikoma supaprastinta išregistravimo procedūra ir tokiu atveju turėtų būti skiriamas likvidatorius. Teisingumo ministerija laikosi pozicijos, kad nagrinėjamu atveju likvidatoriaus skyrimas nėra tikslingas. Pažymėtina, kad iki 2015 m. galiojo teisinis reguliavimas, pagal kurį JA likviduojant JAR IS tvarkytojo iniciatyva buvo privalomai paskiriamas likvidatorius. Tokio reikalavimo buvo atsisakyta dėl neefektyvumo, kadangi likviduojami JA dažniausiai neturėdavo pakankamai turto likvidatoriaus darbo sąnaudoms padengti ir atsiskaityti su kreditoriais, papildomai nebuvo skiriamos lėšos likvidatoriaus funkcijoms apmokėti, todėl tokie JA iš esmės nebuvo likviduojami. Tuo atveju, jei būtų pritarta Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos siūlymui, nepriklausomai nuo to, ar likvidatoriaus funkcijoms vykdyti būtų paskirta valstybės institucija, ar paslauga būtų perkama viešųjų pirkimų būdu, tam būtų reikalingos papildomos valstybės biudžeto lėšos. Be to, manytina, jog problemos, kurių sprendimui siūloma numatyti likvidatoriaus skyrimą (pavyzdžiui, siekiant patenkinti likviduojamo JA darbuotojų reikalavimus), gali būti išsprendžiamos pirmiau minėtomis priemonėmis (pavyzdžiui, pranešimų apie inicijuojamą JA – darbdavio likvidavimą JAR IS tvarkytojo iniciatyva paskelbimas Sodros sistemose leistų laiku įvertinti darbdavio teisinį statusą ir prireikus imtis priemonių ginant darbuotojų teises).

---

¹ Darbo sutarties pasibaigimo, kai darbdavio (jeigu darbdavys yra fizinis asmuo) ar darbdavio atstovų buvimo vietos nustatyti neįmanoma arba kai darbdavys (jeigu darbdavys yra fizinis asmuo) yra miręs, tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2017 m. birželio 29 d. įsakymu Nr. A1-340 „Dėl Darbo sutarties pasibaigimo, kai darbdavio (jeigu darbdavys yra fizinis asmuo) ar darbdavio atstovų buvimo vietos nustatyti neįmanoma arba kai darbdavys (jeigu darbdavys yra fizinis asmuo) yra miręs, tvarkos aprašo patvirtinimo“, 3 p.

² Teisingumo ministerijos 2024 m. lapkričio 11 d. raštas Nr. (1.16 E) 7R-3625 „Dėl pranešimų apie inicijuojamą juridinio asmens likvidavimą skelbimo Sodros elektroninėje draudėjų aptarnavimo sistemoje“.

³ Sodros 2024 m. gruodžio 5 d. atsakymas Nr. (10.12E) I-13109 „Dėl pranešimų apie inicijuojamą juridinio asmens likvidavimą“.

⁴ Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2025 m. kovo 25 d. raštas Nr. SD-1068 (31.1 E-25) „Dėl Ministro pirmininko pavedimo“.

Apibendrinus aukščiau išdėstytą problematiką ir siekiant užtikrinti visų suinteresuotų subjektų teisėtų interesų balansą, savo kompetencijos ribose Teisingumo ministerija, bendradarbiaudama su suinteresuotomis institucijomis, atliks sisteminę peržiūrą ir *inicijuos* CK 2.70 straipsniu nustatyto reguliavimo pakeitimą ir, jei reikės, kitų teisės aktų pakeitimus.

PRIDEDAMA: Institucijų pasiūlymai, susiję su teisinio reglamentavimo juridinių asmenų išregistravimo Juridinių asmenų registro informacinės sistemos tvarkytojo iniciatyva srityje tobulinimu, 5 lapai.

Teisingumo ministras

Rimantas Mockus